

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	2012200162
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2012200162.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jarmily Urbancovej v právnej veci žalobkyne: M. A., bytom XXX XX Y., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, 812 67 Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. AA/201201959-NSVOPPK/Dan zo dňa 16.2.2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/24/2012 - 33 z 27. septembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/24/2012 - 33 zo dňa 27. septembra 2012 p o t v r d z u j e .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bolo z dôvodov podľa § 250 ods. 2 písm. e) O.s.p. zrušené rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o nepriznaní peňažného príspevku na úpravu rodinného domu žalobkyne. Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol celý postup správnych orgánov v konaní, vrátane postupu odvolacieho orgánu a dôvodil tým, že (cit.) „zdravotný stav žalobkyne bol v súvislosti s jej žiadosťou o príspevok na kompenzáciu v zmysle zák. č. 447/2008 Z.z. opakovane posudzovaný, bolo jej umožnené predkladať lekárske správy a nové lekárske nálezy, ktoré boli posudkovými lekármi vyhodnocované, čo bol postup v súlade so zákonom. na druhej strane je zrejmé, že v záverečnom štádiu konania došlo k postupu, ktorý môže u žalobkyne vyvolávať pocit, že nie sú rešpektované jej práva účastníčky správneho konania a nie je dôsledne dbané na to, aby mohla svoje práva uplatniť. V tejto súvislosti sa už aj vzhľadom na okolnosti daného prípadu nejaví súdu vhodné, aby zisťovanie v domácnosti bolo uskutočnené v čase, keď žalobkyňa bola na kúpeľnej rehabilitačnej liečbe, o čom správny orgán vedel. Podľa písomného záznamu podpísaného manželom žalobkyne sa mala pohybovať za pomoci dvoch francúzskych barlí, čo je v rozpore s jej vtedajšími tvrdeniami a koniec koncov aj so závermi prepúšťacej správy z liečenia, kde je uvedené používanie mechanického vozíka. Je pravda, ako tvrdí žalovaný, že toto konanie, ktoré sa spravuje všeobecným ustanovením o správnom konaní, t.j. zák. č. 71/1967 Zb., ktorý umožňuje

účastníkovi správneho konania, aby požiadal o prerušenie konania v prípade, ak má záujem na tom, aby sa predbežne vyriešila nejaká otázka alebo vyčkalo na výsledky nejakých vyšetrení a žalobkyňa možnosť požiadať o prerušenie konania nevyužila. Na druhej strane, ako osoba bez právneho vzdelania nemusela o tomto svojom práve mať ani vedomosť, pričom je treba zdôrazniť, že aj v tomto konaní sú správne orgány povinné dôsledne dbať na dodržiavanie základných zásad a procesných postupov s upraveným zák. č. 71/1967 Zb.. V tejto súvislosti súd nepovažuje za vhodné, aby bolo vydané druhostupňové rozhodnutie pred tým, ako žalobkyňa ukončila rehabilitačný pobyt v NRC Kováčová. Aj keď sú správne orgány povinné konať v primeranej lehote, takým spôsobom, aby bola zabezpečená rýchla a účinná ochrana práv účastníkov konania, za takýto postup nemožno považovať zisťovanie v domácnosti uskutočnené so sporným telefonickým súhlasom žalobkyne. Je teda zrejmý dôvod vyjadrenej pochybnosti žalobkyne o nezaujatosti správnych orgánov pri rozhodovaní o jej žiadosti.

Súd rešpektuje odbornú kompetentnosť posudkových lekárov ÚPSVaR ako predpokladom pre výkon lekárskej posudkovej činnosti, na druhej strane musí trvať na požiadavke, aby posúdenie zdravotného stavu vrátane jeho dôsledkov na záver posudku, ako aj odôvodnenie použitia konkrétneho percentuálneho ohodnotenia pre danú položku, ako aj nevyužitie možnosti navýšenia pre tvrdené obojstranné postihnutie musí dostatočne a podľa možnosti aj pre laika zrozumiteľným spôsobom odôvodnené a vysvetlené. S prihliadnutím na okolnosti prípadu to zahŕňa aj vysvetlenie neakceptovania posúdenia zdravotného stavu tak, ako ho prezentovala žalobkyňa.

Súd považuje za dôvodné vyžadovať od správnych orgánov, aby umožnili žalobkyni predložiť a využiť pri ochrane svojich práv aj všetky doklady, výsledky vyšetrení a iné dôkazy, ktorými mieni preukazovať dôvodnosť svojho návrhu, vrátane prepúšťacej správy z NRC Kováčová, ako aj výsledky z psychologického, resp. psychiatrického vyšetrenia, nakoľko závery tých vyšetrení, ktoré sú založené v súdnom spise spochybňujú objektivitu žalobkyne pri uplatňovaní nároku a pri posudzovaní jej vlastnej situácie.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd napadnuté rozhodnutie postupom v zmysle § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. zrušil a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie, v ktorom bude viazaný vysloveným právnym názorom súdu.“ (koniec cit.)

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný odvolanie a žiadal ho zmeniť a žalobu zamietnuť. Žalovaný v dôvodoch odvolania vyslovil nesúhlas s rozhodnutím súdu pre nesprávne právne posúdenie veci. Zastáva názor, že i keď sa súdu nezdalo vhodné vykonanie sociálnej posudkovej činnosti v mieste bydliska žalobkyne počas jej neprítomnosti, nedošlo zo strany žalovaného k porušeniu zákonnosti pri posudkovej činnosti a táto bola vykonaná v súlade so zákonom. Sociálne pracovníčky v čase vykonania sociálnej posudkovej činnosti nevedeli o zhoršení zdravotného stavu žalobkyne a nevedel o tom ani jej manžel. Žalobkyňa netrvala na tom, že sa chce osobne zúčastniť sociálnej posudkovej činnosti v mieste svojho bydliska a prerušenie konania nenavrhol, netrvala ani na tom, aby predmetom posúdenia bola aj záverečná správa z jej liečenia z 15.2.2012. Podľa žalovaného súd len konštatoval svoj pocit o nevhodnosti vydania rozhodnutia pred ukončením liečenia žalobkyne bez uvedenia zákonného ustanovenia, ktoré by takému postupu žalovaného bránilo. Podľa žalovaného sú závery lekárskeho posudku(bližšie neoznačený) jednoznačné a zrozumiteľné, preto nesúhlasí s hodnotením súdu vo vzťahu k hodnoteniu lekárskeho posudku, ktorý je navyše určený na spracovanie v komplexnom posudku a nie je určený laikom. Žalovaný ďalej uviedol, že súd konal nad rozsah žaloby, pretože žalobkyňa nikdy netvrdila, že svojou neprítomnosťou počas sociálneho šetrenia v mieste bydliska dňa 24.1.2012 vykonaného podľa § 13 zákona bola poškodená na svojich právach. Súd nevyhľadáva v zmysle platnej judikatúry za účastníka konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Predmetom súdneho prieskumu môžu byť len tie námietky vznesené v žalobe, ktoré už boli uplatnené v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, s ktorým sa musel žalovaný ako odvolací orgán vysporiadať. Žalovaný má za to, že v druhostupňovom konaní správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a preto nebol dôvod na zrušenie jeho rozhodnutia súdom.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného vyjadrila v obsiahlom podaní z dôvodu, že odvolanie žalovaného považuje za klamlivé, urážlivé a provokačné voči jej osobe. Obsah vyjadrenia však odvolací súd v podrobnostiach neuvádza, pretože nemajú bezprostredný vzťah k rozhodnutiu prvostupňového súdu .

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu na základe odvolania, ktoré bolo podané osobou na to oprávnenou (§ 201 v spojení s § 250 ods. 1 O.s.p.) v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), ktoré spĺňa náležitosti vyžadované zákonom (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný. Na prejednanie odvolania najvyšší súd nenariadil pojednávanie, pretože v tom nevidel rozpor s verejným záujmom, nepovažoval to za potrebné a dokazovanie nevykonával (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), a po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) jednomyseľne dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a preto je daný dôvod na jeho potvrdenie podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p..

Odvolací súd. súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu, pokiaľ zrušil rozhodnutie žalovaného pre vady konania, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. e) O.s.p.). Za takú vadu konania aj odvolací súd považuje tak, ako bolo citované, skutočnosť, že sociálne zisťovanie v domácnosti sa uskutočnilo v čase neprítomnosti žalobkyne, keď bola na liečení, pričom skutočnosť, že sa žalobkyňa domáhala kompenzácie na úpravu rodinného domu tak, aby sa mohla upraviť kúpeľňa so zabudovaním sprchy a nemusela používať vaňu, je sama osebe dôvodom pre záver, že zistenie skutkového stavu veci v neprítomnosti žalobkyne bolo fakticky nerealizovateľné. Odvolací súd nezdieľa názor žalovaného, že pre skutkové zistenia na mieste samom postačovala prítomnosť manžela, pretože miestne šetrenie má predovšetkým dať odpoveď na reálne potreby zdravotne postihnutej osoby, t.j. žalobkyne. Neprítomnosť žalobkyne pri miestnom šetrení z dôvodu liečenia bola objektívnou prekážkou vykonania šetrenia na mieste. Preto odvolací súd, na rozdiel od krajského súdu, považuje vykonanie miestneho šetrenia v neprítomnosti žalobkyne nie len za nevhodné, ale za konanie, ktoré bolo uskutočnené správnym orgánom v rozpore so zásadami správneho konania, pričom osobitne upriamuje pozornosť na ustanovenia § 3 ods. 1, 2, 4 a 5 Správneho poriadku, najmä na povinnosť správneho orgánu chrániť práva a záujmy fyzických osôb, postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpli v konaní ujmu. Správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. V danom prípade konanie správneho orgánu ako celok uvedené požiadavky zákona nespĺňa.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na to, aby sa jeho vec prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Ak teda žalovaný vykonal miestne šetrenie, ktorého výsledky použil ako podklad pre rozhodnutie, bez prítomnosti žalobkyne a navyš táto sa nemohla bezprostredne vyjadriť k zisteniam z miestneho šetrenia, ani navrhnúť ich doplnenie, nebol postup správnych orgánov ústavne konformný ak len poukazom na § 53 zákona č. 447/2008 Z.z. nedal možnosť žalobkyni oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia, s ktorými bolo v konaní naložené ako s listinnými dôkazmi a vyjadriť sa k dôkazom.

Podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí tvrdenie žalovaného, že lekárske posudky, ktorý je podkladom pre vyhotovenie komplexného posudku je určený odborne spôsobilým osobám a nie laikom, pričom z povahy veci vyplýva, že tým mohol mať na mysli žalobkyňu ev. samotný súd. Z vyjadrenia žalobkyne na ústnom pojednávaní vyplýva, že predmetom jej námietok bol lekárske posudok z 25.1.2012, vydaný po vykonaní miestneho šetrenia (uskutočnené 24.1.2012), pričom v zázname zo šetrenia vyplýva, že žalobkyňa je na liečení a podľa obsahu telefonického rozhovoru sa jej stav zhoršil. Lekársky posudok z 25.1.2012 obsahuje záver, podľa ktorého „pohyblivosť DK je v norme, preto FO je schopná prekonávať bežné prekážky v byte a mimo bytu, je schopná vstúpiť a vystúpiť z vane, preto nie je odkázaná na úpravy bytu ani úpravy vchodovej brány“. Odvolací súd z obsahu posudku súčasne zistil, že tento bol vyhotovený na základe lekárskeho nálezu z 21.11.2011 a ďalších lekárskeho nálezu z 21.11.2011 a bez

účasti žalobkyne, ktorá sa bezprostredne nemala možnosť vyjadriť k jeho obsahu. Ako už bolo uvedené, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci, pričom musí ísť o stav, ktorý je daný ku dňu rozhodnutia správneho orgánu. Ak žalovaný použil lekársky posudok na vypracovanie komplexného posudku, hoci bolo známe, že žalobkyňa je na liečení, ktorého výsledok mohol byť pre posúdenie jej zdravotného stavu súčasťou zisťovania skutočného stavu veci, pričom lekársky posudok bol vyhotovený bez vyšetrenia pacientky (bola na liečení) potom je bez akýchkoľvek pochybností, že námietky žalobkyne proti spôsobu zadováženia podkladov pre rozhodnutie sú v plnej miere opodstatnené a odvolací správny orgán nepostupoval v odvolacom konaní tak, aby zistil skutočný stav veci a tak ako mu to ukladá ustanovenie § 59 ods. 1 a § 60a Správneho poriadku, pretože aj na odvolací orgán sa vzťahujú ustanovenia § 3 a § 46 Správneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. p o t v r d i l.

Keďže žalobkyni v odvolacom konaní preukázané trovy nevznikli, súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.